

VOBİS Sıkça Sorulan Sorular

1. Riskli hesap olma koşulu nedir?

Bir hesap için;

[Bulundurulması Gereken Teminat / (Mevcut Teminat +(-) Kar (Zarar))] \geq 1 koşulu oluştuğunda hesap riskli hesap durumuna gelir.

Riskli duruma düşmüş bir hesap için;

[Bulundurulması Gereken Teminat / (Mevcut Teminat +(-) Kar (Zarar))] \leq 0,90 koşulu oluştuğunda hesap riskli hesap durumundan çıkmış olur.

Riskli hesaplara aktif ve pasif emir girişi yapılarak pozisyon kapatıcı işlem yapılabilir. Bazı hesaplar riskli durumda olsalar bile, serbest teminatları bulunabilir. Bu durumda, riskli hesaplardan da aktif veya pasif emir girişi yapılarak pozisyon arttırıcı işlem gerçekleştirilebilir.

2. Riskli hesapta bulunan pozisyonlar nasıl kapatılır?

Riskli hesaplara aktif veya pasif emir girilerek pozisyon kapatıcı işlem gerçekleştirilebilir. Ancak yapılan işlem (başlangıç teminatı ile spread teminatının farklı olması durumunda spread pozisyonunun bozulması gibi) teminatı arttırıcı bir işlemse, sistem yine pozisyonun kapatılmasına izin vermez.

3. Bir hesap için “teminat tamamlama çağrısı” hangi durumda yapılır?

“Teminat tamamlama çağrısı” bir hesap için iki durumda oluşur.

Seanslık Teminat +(-) Kar(Zarar) \leq Sürdürme Teminatı koşulu oluştuğunda, ilgili hesap için teminat tamamlama çağrısı yapılır ve teminatın başlangıç teminatı seviyesine tamamlanması istenir.

Ayrıca bir hesaptaki toplam teminat sürdürme teminatının altına düşmese bile, eğer ilgili hesabın nakit teminatı o hesapta oluşan zarar tutarını karşılamaya yetmiyorsa (nakit teminat – zarar < 0) hesap için negatif nakit teminat tutarı kadar teminat tamamlama çağrısı yapılır.

4. Gün içi (geçici) uzlaşma fiyatları nasıl belirlenir?

Sistemde gerçekleşen işlemlerin fiyatlarına uygun olarak olarak gün içi (geçici) uzlaşma fiyatları hesaplanır ve 10’ar dakikalık periyotlarda bu fiyatlar ekranda güncellenir.

Gün içi uzlaşma fiyatının değişimi ile ilgili sistemde “miktar” ve “yüzde” olmak üzere iki parametre bulunmaktadır. Herhangi bir sözleşmenin gün içi uzlaşma fiyatının değişebilmesi için bir önceki geçici uzlaşma fiyatından en az %1 farklı bir fiyat kademesinden işlem gerçekleşmesi ya da bir önceki uzlaşma fiyatından farklı bir fiyat kademesinden kümülatif olarak en az 1000 kontratlık işlem gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu kriterlerden herhangi birini sağlayan işlem(ler)in gerçekleştiği fiyat kademesi yeni gün içi uzlaşma fiyatı olarak belirlenir.

Gün içi uzlaşma fiyatları geçici kar veya zararın hesaplanmasıyla “riskli hesaplar”ın belirlenmesinde ya da hesapların riskli hesap durumundan risksiz hesap durumuna geçirilmesinde kullanılır.

5. Gün içi kar zarar hesaplamaları, pozisyon bilgileri ve teminat bilgileri ekranlarındaki kar zarar tutarları hangi sıklıkla güncellenir?

Sistemde gün içi kar zarar hesaplamaları 10 dakikalık periyotlarda yapılır. Dolayısıyla, “Pozisyon Bilgileri” ve “Teminat Bilgileri” ekranlarındaki kar/zarar tutarları her 10 dakikada bir güncellenmektedir.

6. Günlük uzlaşma fiyatları nasıl belirlenir?

Seans sona ermeden önceki son 10 dakika içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktarlarına göre ağırlıklı ortalaması günlük uzlaşma fiyatı olarak belirlenir. Eğer son 10 dakika içerisinde 10’dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde geriye dönük olarak bulunan son 10 işlemin ağırlıklı fiyatlarının ortalaması alınır. Seans sonunda yukarıda belirtilen yöntemlere göre günlük uzlaşma fiyatının hesaplanamaması durumunda, aşağıda belirtilen yöntemler tek başına yada birlikte kullanılarak günlük uzlaşma fiyatı tespit edilebilir:

- Seans içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin ağırlıklı fiyatlarının ortalaması,
- Bir önceki günün uzlaşma fiyatı,
- Seans sonundaki en iyi alış ve satış kotasyonlarının ortalaması,
- Sözleşmenin vadesine kadar olan süre için geçerli olan ve Borsa tarafından belirlenen faiz oranı, dayanak varlığın spot fiyatı veya sözleşmenin diğer vade ayları için geçerli olan günlük uzlaşma fiyatı kullanılarak hesaplanacak “teori” vadeli fiyatlar.

Kar/zarar hesaplamaları ve gün sonu teminat tamamlama çağrılarını dolayısıyla günlük takas işlemleri, gün sonu uzlaşma fiyatları kullanılarak yapılır.

7. Sözleşme başına alınan başlangıç teminatı tutarları ilgili sorgu ekranlarından görülebilir mi?

Sözleşme başına alınan başlangıç teminatı tutarları “Sözleşmeler” sorgu ekranında “Açıklamalar” kolonunda belirtilmiştir.

8. Piyasa fiyatlı emirler, gerçekleştiğinde bile “Emirler” sorgu ekranında fiyat alanı boş olarak görüntülenmektedir. Bu emirler dolayısıyla gerçekleşen işlemlerin fiyatları sistemde nasıl takip edilebilir?

Girilen emirler sistemde “Emirler” ekranında orijinal haliyle (piyasa emriyse fiyat bilgisi olmaksızın) tutulmaktadır. Emirler ekranında herhangi bir emrin durumu “gerçekleşmiş” ise, bu emrin üzerinden sağ-klik yapılarak ya da doğrudan “İşlemler” ekranına gidilerek işlem fiyatı görülebilir.

9. “Emirler” ekranında emrin fiyatı ile bu emir dolayısıyla gerçekleşen işlemin fiyatının farklı olduğu durumlar neden oluşmaktadır?

Bu durum alış ve satış emirlerinin fiyatlarının piyasa mantığına göre tutarsız verilmesinden kaynaklanmaktadır. Örneğin alışıta 1,5000 YTL’den emir varken, satışa 1,4000 YTL fiyatlı bir emir girilmesi durumunda, işlem ilk girilen emrin fiyatından (1,5000 YTL’den) gerçekleşecektir. Dolayısıyla “Emirler” ekranında 1,4000 YTL fiyatlı bir satış emir olmasına rağmen, bu emrin iletilmesi sonucu gerçekleşen işlemin fiyatı 1,5000 YTL olacaktır.

10. Sorgu ekranlarında yer alan kolon başlıkları isteğe göre düzenlenebilir mi?

Herhangi bir sorgu ekranındayken, ilk satır ve ilk kolonun kesiştiği sol üst köşedeki kutucuk üzerinden sağ-klik yapıldığında, “Biçim” fonksiyonu görünmektedir. “Biçim” fonksiyonu kullanılarak, ilgili sorgu ekranında görüntülenmek istenmeyen kolonların çıkarılması ve sadeleştirme yapılması mümkündür.

11. “İşlemler” ekranında belli bir hesabın işlemleri nasıl filtrelenebilir? (Emirler ekranında belli bir hesabın emirleri nasıl filtrelenebilir?)

İşlemler ya da diğer sorgu ekranlarındayken, ilk satır ve ilk kolonun kesiştiği sol üst köşedeki kutucuğa gelinip sağ-klik yapıldığında, “Filtre” fonksiyonu görünmektedir. Filtre fonksiyonu kullanılarak, ilgili sorgu ekranında çeşitli kriterlere göre filtreleme yapılması mümkündür. İşlemler ekranında da sözleşmeye, hesaba, alış ve satış işlemlerine, zamana vs. göre filtreleme yapmak mümkündür.

12. Emir baz ve fiyat baz sorgu ekranlarında görülebilen maksimum satır sayısı kaçtır?

“Emir Baz” sorgu ekranında en iyi fiyattan başlayarak “Toplam” satırıyla birlikte maksimum 21 adet satır ve “Fiyat Baz” sorgu ekranında ise yine en iyi fiyattan başlayarak “Toplam” satırıyla birlikte maksimum 20 adet satır görüntülenebilmektedir.

13. Temsilci ekranında yapılan düzenlemeler nasıl kaydedilebilir?

“Seçenekler/Kaydet/Ayarlar” menüsü kullanılarak sorgu ekranlarında yapılan düzenlemeler dosya şeklinde kaydedilebilir ve daha sonra bu değişiklikler “Seçenekler/Yeniden Yükle/Ayarlar” menüsünden istenilen dosya seçilerek yeniden yüklenebilir.

Ekranın son halinin her gün kaydedilmesi isteniyorsa, sistemden çıkarken “Seçenekler/Çıkarken Kaydet/Ayarlar” kısmının işaretlenmesi gerekmektedir.

14. Girilen emir miktarının tamamının değil de bir kısmının eşleşmesine yetecek kadar teminatın bulunması durumunda eşleşme nasıl gerçekleşir?

Girdiğiniz emir miktarının tamamının değil de, yalnızca belli bir kısmının gerçekleşmesine yetecek kadar teminatınızın bulunması durumunda;

Aktif bir emir girerseniz;

1. karşı tarafta pasifte bekleyen emrin miktarı kalan teminatınızın karşılayabileceğinden büyükse emrinizin tamamı iptal edilir.
2. karşı tarafta pasifte bekleyen emrin miktarı kalan teminatınızın karşılayabileceğine eşitse veya bundan küçükse emrinizin karşıdaki emri karşılayan kısmı gerçekleşir (sisteme kalanı pasife yaz emir girmeniz durumunda kalanı pasife yazılır).

Pasifte böyle bir emriniz varsa ve karşılığında girilen aktif emrin miktarı sizin teminatınızın yettiği miktara eşitse ya da bu miktardan azsa, bu miktar kadar emir gerçekleşir. Emrin gerçekleşmeyen kısmı pasifte beklemeye devam eder.

Pasifte böyle bir emriniz varsa ve karşılığında girilen aktif emrin miktarı sizin teminatınızın yettiği miktardan yüksekse, emrinizin tamamı iptal edilir.